

Dragerschap en behandeling van MRSA

1 Inleiding

Er is bij u besmetting met de bacterie MRSA (Methicilline resistente *Staphylococcus aureus*) ontdekt. *S. aureus* is een bacterie die tot de normale huidbewoners van de mens behoort. Daarnaast staat hij bekend om zijn grote vermogen pussende infecties te veroorzaken en postoperatieve wondinfecties. Sommige mensen zijn 'drager' van deze bacterie, dragerschap betekent dat *S. aureus* zich in ieder geval in de neus bevindt, maar meestal ook op de huid. U kunt drager zijn van deze bacterie zonder daar zelf ooit problemen van te krijgen. Van de normale bevolking is 15% langdurig ('levenslang') drager, 70% af en toe en 15% nooit.

MRSA is een *S. aureus*-stam die resistent is geworden voor veel soorten antibiotica. MRSA is over het algemeen niet ziekmakender dan gevoelige *S. aureus*-stammen. Het doel van deze folder is u te informeren over de bacterie *S. aureus* en instructies te geven over de behandeling hiervoor, als dat nodig wordt geacht. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u deze stellen aan uw behandelend arts.

2 Noodzaak tot behandelen

Staphylococcus aureus is een bacterie die zeer veel voorkomt. Van elke 100 mensen dragen er ongeveer 30 de bacterie in de neus of op de huid. Bij gezonde mensen levert *S. aureus* doorgaans geen problemen op. Veel mensen zijn drager zonder dat ze dat zelf weten. De bacterie kan echter wondinfecties veroorzaken en vormt daarom voor operatiepatiënten een zeker risico. Infectie met de 'gewone' *S. aureus* kan goed worden behandeld met algemene antibiotica, die via een tablet kunnen worden toegediend.

In zorginstellingen zijn echter bacteriestammen van de *S. aureus* vastgesteld die minder gemakkelijk te bestrijden zijn. Deze zogenaamde MRSA-stammen zijn ongevoelig voor algemeen gebruikte antibiotica in tabletvorm. De bacterie kan nog wel goed worden bestreden, maar in sommige gevallen moet de antibiotica dan via een infuus toegediend worden. Hiervoor is het meestal nodig dat de patiënt in het ziekenhuis opgenomen wordt.

Het risico op een infectie na een besmetting met de MRSA-bacterie verschilt niet van het risico op een infectie na een besmetting met de 'gewone' *S. aureus*. Toch probeert men in de Nederlandse zorginstellingen de MRSA te bestrijden. Als deze bacterie vrij spel zou krijgen in zorginstellingen, dan kunnen bepaalde antibiotica op termijn niet meer betrouwbaar worden gebruikt.

Het Frisius MC Leeuwarden neemt daarom strenge maatregelen. Opgenomen patiënten die mogelijk risico hebben gelopen, worden onderzocht op aanwezigheid van de bacterie. In afwachting daarvan wordt de patiënt geïsoleerd verpleegd en verzorgd met handschoenen, schort, mondkapje en muts net als opgenomen patiënten die de bacterie bewezen bij zich dragen. Zo mogelijk krijgen patiënten die de bacterie bij zich dragen een behandeling om de bacterie kwijt te raken.

3 De behandeling

Er wordt pas begonnen met behandelen met antibiotica op het moment dat er een goede kans is dat de bacterie echt weg te krijgen is. Bijvoorbeeld als bestaande wonden genezen zijn. De behandeling houdt in dat er met behulp van desinfecterende zeep, antibiotica en schoonmaakmaatregelen wordt geprobeerd de bacterie bij u te verwijderen. De behandeling kan in het ziekenhuis of thuis plaatsvinden.

Voor de behandeling thuis krijgt u van uw arts een recept voor de benodigde spullen. De behandeling duurt meestal vijf of zeven dagen (afhankelijk of er ook antibiotica moet worden toegediend) en is als volgt:

- > Gedurende vijf dagen (of 7 dagen) moet u het hele lichaam en de haren eenmaal per dag wassen met een desinfecterende zeep (Hibiscrub® of Betadine-jodiumscrub®). Hierbij moet u extra aandacht besteden aan het gebied rondom de neus, rondom de anus en het gebied tussen de anus en vagina of de zaadballen (het zogenaamde perineum), de oksels en de navel. Breng de zeep aan op een bevochtigde huid en laat deze enige minuten intrekken. Vervolgens de zeep goed afspoelen. Om een droge huid te voorkomen kunt u de huid na het wassen dagelijks insmeren met een bodylotion die u nog niet eerder hebt gebruikt om herbesmetting via de zalf te voorkomen.
- > Behandel gedurende vijf dagen drie keer per dag de neusgaten met Mupirocine 2% neuszalf (Bactroban® neuszalf). Doe een kleine hoeveelheid zalf op de pink en breng de zalf aan in elk neusgat tot zover u, zonder diep door te drukken, kunt komen (de bacterie bevindt zich in het wijde gedeelte van het neusgat). Door vervolgens de neusgaten dicht te knijpen wordt de zalf goed verdeeld. Na toediening van de zalf dient u de handen goed te wassen.

Afhankelijk van waar de bacterie is gevonden op het lichaam, kan aanvullende therapie met antibiotica noodzakelijk zijn. Uw behandelend arts informeert u hierover.

4 Algemene hygiënische maatregelen

Om herbesmetting vanuit de omgeving te voorkomen dient u de volgende maatregelen te nemen:

- > Na elke toiletgang de handen goed wassen.
- > Handdoeken voor afdrogen van het lichaam en washandjes eenmalig gebruiken, niet delen met andere personen en heet wassen (minimaal op 60°C).
- > Bij start van de behandeling beddengoed verschoonen. Lakens heet wassen (minimaal 60° graden). Spreien en dekens goed buiten luchten en zo mogelijk wassen. Gedurende de behandeling beddengoed bij voorkeur dagelijks verschoonen en in ieder geval op dag drie en dag vijf. Indien dag vijf niet de laatste dag van de behandeling is dan tevens nogmaals beddengoed verschoonen op de laatste dag van de behandeling.
- > Tijdens de behandeling dagelijks schone, liefst katoenen kleding en nachtgoed dragen en de kleding zo mogelijk heet wassen (minimaal 60° graden). Kleding waarbij dit niet mogelijk is eerst buiten luchten (bij voorkeur in zon en wind) en dan op lagere temperatuur wassen met een extra spoelbeurt.
- > Om herinfectie door besmette huidschilfers, die nog aanwezig kunnen zijn in kleding, te voorkomen, alle gedragen en nog niet gewassen kleding wassen of laten stomen. Als dat niet mogelijk is langdurig luchten (bij voorkeur in wind en zon).

- > Tijdens de behandeling dagelijks stofzuigen (plekken waar men veel verblijft zoals de woonkamer en slaapkamer). De stofzuigerzak vervangen op dag een, drie en vijf.
- > Oppervlakten die veel worden aangeraakt (bijv. telefoon, deurkrukken, kraanknoppen) dagelijks reinigen met een desinfecterend schoonmaakmiddel.
- > Eventuele piercings en oorbellen verwijderen en desinfecteren (in 70% alcohol) en pas weer indoen na einde van de behandeling.

5 Adviezen ten aanzien van sociale contacten

Er gelden geen beperkingen in contacten binnen het gezin. Als u wordt behandeld worden indien nodig ook gezinsleden gekweekt om te bepalen of zij eventueel ook besmet zijn geraakt, waardoor weer herbesmetting zou kunnen plaatsvinden. In dat geval kan het nodig zijn alle besmette gezinsleden mee te behandelen.

De kans op overdracht in normaal sociaal verkeer zonder intensieve lichamelijke contacten is zeer gering. Bovendien ontstaat bij eventueel lichamelijk contact met de bacterie bij gezonde personen vaak ook geen blijvend dragerschap. Voor normaal sociaal verkeer gelden daarom geen beperkingen. Eventueel kunnen bezoekers die ook met kwetsbare personen in contact komen na afloop van het bezoek hun handen wassen met water en zeep.

Indien een gezinslid werkzaamheden verricht in een zorginstelling of in een thuiszorgorganisatie met direct lichamelijk contact met patiënten of cliënten, wordt aanbevolen dat hij/zij overleg heeft met de deskundige infectiepreventie van die zorginstelling of thuiszorgorganisatie ten aanzien van eventueel te nemen maatregelen.

Indien een gezinslid in een zorginstelling moet worden opgenomen of thuiszorg gaat krijgen, moet u de behandelend arts of thuiszorgorganisatie informeren dat een ander gezinslid onder behandeling is voor chronisch dragerschap met een resistente *Staphylococcus aureus*. De arts kan nadere informatie opvragen bij de artsen-microbioloog van het Frisius MC Leeuwarden via [Certe](#), medische diagnostiek en advies.

6 Evaluatie van effect van de behandeling

Na beëindiging van de therapie worden op bepaalde tijden weer controlekweken afgenomen. U wordt hierover geïnformeerd door uw behandelend arts. Indien deze kweken negatief zijn, kunt u ervan uitgaan dat de bacterie effectief bestreden is.

7 Tot slot

Wij realiseren ons dat de behandeling bij dragerschap van *S. aureus* zeer belastend kan zijn voor u en uw gezin. Wij willen echter benadrukken dat indien behandeling wordt gestart het van belang is om de bacterie in een keer goed te bestrijden. Bij herhaaldelijk moeten geven van behandelingen bestaat namelijk de kans dat de bacterie verder resistent wordt.

Het feit dat u drager bent van deze bacterie heeft op geen enkele manier invloed op uw medische behandeling. Alleen de manier van verplegen (geïsoleerd) verschilt van andere patiënten.

Wilt u meer informatie, dan kunt u deze vragen aan uw behandelend arts of aan de afdeling Hygiëne en infectiepreventie, tijdens kantooruren bereikbaar op telefoonnummer 058 – 286 37 18.

8 Meer informatie

Heeft u algemene vragen over MRSA? Neem dan contact op met het Informatiepunt MRSA/BRMO Noord-Nederland:

Telefoonnummer (088) 229 99 00

E-mail info@MRSA-BRMO-informatie.nl

